

Att lämna spår.

En undersökning om mönsters påverkan på slitage.

Av Charlotte Camvin

Charlotte Camvin
Högskolan för Design och Konsthantverk,
Göteborgs Universitet
Göteborg
Termin 6 år 2008
Examensprojekt 15 hp, Konstnärligt
Kandidatprogram i Design 180 hp

Abstract

Could patterns change the way we as consumers feel about a product as it ages and wears down? Why do some products increase their value as they are being worn down and others do not? Could the same affection that increases with your favourite jeans or an old, worn down, scratched and beautiful wooden furniture, be applied on other products with different ability's and history?

The goal was to explore patterns and beautiful aging in products to increase the consumers desire to keep the well used product a little bit longer. Not to prolong the products "lifetime" from brand new till it's no longer inhabit their main function, but at that precise moment when you as a consumer decides to through it away in favour for a new, updated version. To buy "new and fresh".

Patterns with different expressions, colouring and size, were explored that increase the value of a product which in this project contained handles and varies of surfaces on casseroles, frying pans, whisks, cutlery etc. Larger surfaces where explored as well in the shape of a chair to push the exploration further, help me to compare and finally confirm my conclusions.

Keywords:

Worn down, joyfullness, pattern, affection value and kitchen tools.

Förord

Jag vill tacka alla mina fantastiska klasskamrater, som har benat upp, klurat, tyckt, stöttat, dansat, skrattat, varit ledsna, trötta, uppslukade, förtvylade, slitna, underbara, olika, trygga, virriga, rädda, söta, generösa, spontana, vackra på allra bästa sätt.

Ni gör min dag.

Varje dag.

Jag vill tacka min examinator Carl Johan Skogh, min handledare Thorbjörn Magnusson och min opponent Sissa Sundling för att ni sporrar mig framåt.

Innehållsförteckning

2	ABSTRACT
2	Keywords:
3	Förord
5	INLEDNING
5	Bakgrund
6	Analys
6	Frågeställningar
6	Avgränsningar
6	GENOMFÖRANDE
7	Mönsteruppbyggnad
8	Ett urval av mina mönster
9	Färgval
9	Det första mönstret Edvin
10	Mönstren Steve, Saga, Sara och Simon
10	Rapportering
10	Större ytor
11	Mönstren till stora ytor
14	RESULTAT
14	Exempel
15	Svar på frågeställningarna
15	SLUTSATSER
15	Vidareutveckling

Inledning

Bakgrund

Anledningen till att jag utformade det här projektet är av flera skäl. Den största inspirationskällan till projektet var ett golv, jag hört talas om, på Tensta konsthall i Stockholm som designgruppen FRONT presenterat för några år sedan. Golvet var till en början grått men allt efter besökarna gått på golvet, slets det översta lagret av den grå färgen bort och en guldfärg uppenbarade sig. När vi fick i uppgift från HDK att skriva en essä i höstas, valde jag att fördjupa mig i ämnet slitage och hur man med formgivning kunde försöka att vända det till någonting positivt.

Det känns som om vi har utvecklat en besatthet av vackra, jämna ytor där fula ärr tas bort med laser, uttunnade hårsvall får hårimplantat, förpackade varor med ett litet feltryck eller ett upprivet hörn i plasten ratas eller reas ut, trots att varan är oskadd. En fullt fungerande "tjock TV" byts ut mot en platt, trots att den gamla skulle ha hållit ytterligare 5 år etc. Listan kan göras lång.

Med det här arbetet, ville jag göra en kommentar i miljökampen mot att vi i allt snabbare takt kasserar produkter till höger och vänster. Jag ville se om jag kunde göra det lite känslomässigt jobbigt för konsumenten att skiljas från produkten, för att den har blivit unik och personlig med nötningen som fått mönstret att träda fram. Kanske inser man att man inte behöver byta ut produkten just det här året, utan vänta lite och bara det steget, är ett viktigt steg ur miljösynpunkt.

Ett besök på ett konst och designseminarie i höstas fyllde i mina funderingar. En brittisk konstnär visade foton på "använda" kvinnor, precis efter sexakten. Han hävdade att i väst ser vi ner på det använda, vi hyllar det nya och fräscha, väl förpackade och välpolerade. Så fort vi satt våra kladdiga fingeravtryck på vår nyinköpta iPhone, sjunker den drastiskt i värde. Detsamma gäller många produkter. I Östasien, hävdade han vidare, hyllar man erfarenhet, användandet och att produkter hade ett större värde när det används än när det är passivt.

Mitt projekt gick ut på att undersöka om jag kunde förhöja och förändra värdet på produkter genom att applicera ett mönster som blottläggs när översta ytlagret slits bort av naturlig användning av produkten. Jag ville testa olika mönster och färgkombinationer och se vad som hände med konsumentens uppfattning av produktens värde. Kunde jag få en konsument att utveckla en mer personlig relation till sin produkt?

Golvet i Tensta Konsthall. Pressbild från designgruppen FRONTs hemsida. www.frontdesign.se/

Analys

Jag analyserade kring slitage i stort, vad som tolkas in i ordet, hur vi påverkas känslomässigt av slitage och hur vi reagerar på det. Det jag kom fram till var att det på vissa områden fanns slitage med en positiv laddning och så totalt tvärt om på andra områden. Exempel på när nötning eller slitage fick ett positivt värde, är på ett par välanvända jeans, en nött läderfåtölj och en vacker träskiva.

Det gemensamma upplevde jag, var dels materialets höga kvalitet och slitstarka egenskaper i sin funktion. Jeans användes först som arbetsbyxor för att de hade stor motståndskraft. Likaså har läder och trä. För det andra har de en kvalitativ egenskap i att de är naturliga material och det uttrycker ett högre värde i sig till brukaren. För det tredje, så slits det genom en visuell utmattning eller nötning. Det flagas inte eller bildar nopprior på ytan som vid färglager runt fönsterkarmar eller nopprija ylletröjor.

Färgen mattas av till en ljusare ton och får ingen drastisk färgkontrast. Dessutom blir det tonade övergångar och inte skarpa kanter som avdelar det slitna området och det oslitna. Förutom det rent visuella, så är passform och den personliga påverkan på materialet en viktig egenskap. Produkten är anpassad efter min användning och inte tvärt om. Kläder eller andra saker som vi har nära kroppen är det vi oftast ställer höga krav på i produktens anpassning. Välanvända produkter brukar i regel fungera bättre när de långsamt och metodiskt har hittat sina naturliga "hjulspår". Baksidan med detta är att produkten då den väl fungerat perfekt för brukaren också tappar sin funktion i rask takt. Den har blivit FÖR välanvänd.

Exempel på produkter som blir bättre efter en tids användning är; ingångna skor, gångjärn och nycklar som kärvar lite i början, snuttefilt eller mjuka och slitna lakan och olika reglage och dörrhandtag.

I de fall som jag tydligast kunde se en stark värdesänkning på produkten, var vid tekniska produkter med en hög finish på dess yta och där en liten repa bidrar till snabbara kassering; så som hos datorer, iPods, mobiltelefoner

etc. Dessa produkter har en väldigt kort livslängd och byts mest ut för att uppdatera mjukvaran vid nya tekniska framsteg. De kasserades sällan enbart på grund av att deras huvudsakliga funktion förlorats.

En annan viktig aspekt att ta ställning till var att det finns en stark skam inbyggd hos många människor i att äga slitna produkter. Tills de efter ett längre tag blir så unika att de får ett helt annat värde som vintage eller som antikvit. Bilar som drastiskt sjunker i värde tills de blivit så gamla att de blir veteranbilar och därmed stiger i värde. Både pengamässigt men också i affektionsvärde. Inom klädmodet och inredning, upplever jag samma fenomen. Möbler hos småbarnsfamiljer, blir snabbt repiga och slitna, för att de används utav barnen och i många fall så kanske man väntar med att köpa ett nytt "finare" köksbord tills barnen har blivit så stora att de inte längre sliter lika hårt på möblemanget.

Frågeställningar

1. Kan jag förlänga produktens livslängd med min idé?
2. Hur stor betydelse har mönstret på uttrycket i det färdiga slitaget?
3. Uppfattas värdet på slitaget olika beroende på färgkontraster mellan mönstrets färger och den bortslitna ytan?

Avgränsningar

Jag valde produkter i hemmiljö, för att jag upplever att det är i hemmet som vi lättast knyter våra positiva emotionella band till produkter. Vi har själva köpt dem och laddat dem med ett personligt värde och därför underlättade det för mig som formgivare att uppmuntra det känslomässiga affektionsvärdet. I motsats till det offentliga rummet där vi mer sällan skaffar oss personliga band till produkter omkring oss.

Mitt fokus hamnade på köksprodukter så som; kastruller, stekpannor, stekspadar, vispar etc. Jag upplever att de flesta köper sina köksredskap baserat på pris och inte är så noga i den faktiska funktionen. Det gör att brukaren inte bara kanske använder sig av helt fel redskap, utan också inte har några större problem att kasta bort och köpa nytt innan de gamla redskapen är obrukbara. Jag valde dessutom bort att själv formge en produkt, då det skulle ta fokus från idén med projektet och leda diskussionen in på formen och uttrycket i mitt handtag. Dessutom skulle det tidsmässigt inte vara realistiskt att genomföra väl.

En annan avgränsning blev att hitta ett sätt att testa mönstrets och slitagets uttryck så realistiskt som möjligt.

Jag har inte haft någon smal målgrupp i åtanke utan försökt att hitta något gemensamt för den större gruppen som använder köksredskap.

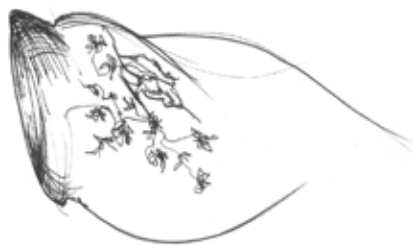
Jag har inte heller valt att inrikta mig mot något specifikt producent eller varumärke.

Genomförande

Med bakgrunden i min essä, (se bilaga) letade jag slitage överallt, fotade, utvärderade och jämförde. Vältummade böcker, jeans, säten på vagnen, handtag och olika sorters greppytor, mobiltelefoner, örhängen, skor, datorer, tangentbord, väggytor, grafitti, spruckna glasrutor, spår i snön, stigar tvärs över gräsmattor, noppor på ylletröjor och filter, repade ytor, välanvända kastruller etc.

Mitt arbete började med att försöka hitta ett speciellt företag eller material att arbeta med. Jag hade lite olika ingångar till en början i projektet där jag ville utforska slitage på olika vis och att de naturliga avgränsningarna skulle komma av att jag hittade ett företag som kunde producera mitt slitage. Jag åkte till Råvara (en materialbank för arkitekter och formgivare, som ligger i Mölndal) för att få input och hjälp att hitta det perfekta företaget som samarbetspartner. Jag blev inspirerad men fann inga självklara företag som passade min produktinriktning utan mer gav mig idéer om större ytor som väggar och golv. Jag bestämde mig för att inrikta projektet på något som ligger mig varmt om hjärtat, nämligen matlagning. Jag är utbildad kock och jag vill uppmuntra människor till att laga mat från grunden och komma bort från så mycket halvfabrikat som möjligt. Om man kan uppmuntra människor till att laga mer bra mat från grunden, så kanske brukaren hittar en positiv ingång till en minskad miljöbelastning.

Jag hade haft tankar på att måla mönster på stekpannor och kastruller med värmekänslig färg, som bara syntes när kärlet var varmt, för att uppmuntra användandet precis som tandborstar för barn som byter färg efter två minuters användning. Då kom jag på att jag kunde applicera mönster på köksredskapens handtag så att man som konsument stolt kunde visa upp sina kastruller med ett framslitet mönster på handtagen, som för att säga; "Titta vad duktig jag är! Jag har minsann använt mina kastruller flitigt!"

Eftersom en avgränsning var att jag inte skulle formge egna handtag, så köpte jag en massa kastruller, vispar, stekspadar och bestick på second hand och lackade handtagen med grundfärg, så att jag hade ytor att experimentera med. Idén var att på de olika ytorna skulle mönster appliceras, för att kunna jämföras och utvärderas. Ordet "användarglädje" blev viktigt att jobba med och för att finna vidare inspiration till mina mönster, letade jag i gamla recept. Det fick mig att börja tänka på olika

kryddblandningar som jag själv blandat till och använt när jag arbetat som kock, med mat inspirerat från Asien, Sydamerika och Nordafrika. De skulle fungera bra som inspiration till min mönsterproduktion.

Kryddblandningarna

Togarashi; en het kryddblandning att hetta upp i en japansk buljong.

Mandusås; en söt, mörk och cayennepeppar het sås till dumplings.

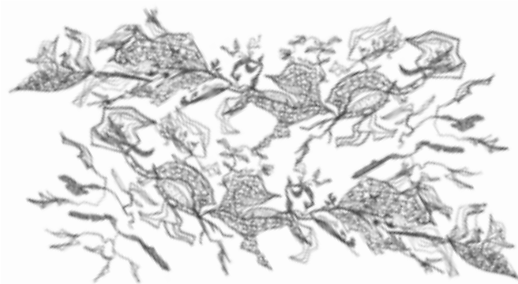
Mole; en aromatisk, torr kryddblandning som är god till fågel.

Phobuljong; en smakrik och välbalanserad buljong.

Saffran; karaktäristisk, dominant och lyxig i doft, smak och färg.

Mönsteruppbyggnad

Jag besökte Tensta konsthall nu i februari och då insåg jag att "guldgolvet" storlek och brist på "gångstigar" gjorde att det mest såg repigt ut och den konceptuella idén var lite svårtydd om man inte redan innan var bekant med den. Jag ville vara tydligare än så och la därför mer vikt på mönster och tydligheten i mönsterbildning och det som man som betraktare eller konsument snabbt kunde läsa in som något gjort med avsikt och inte gjort av slumpen. Detta var viktigt för att det inte bara skulle fortsätta på det "skräpiga" och lågstatuskänslan som slitage ger.

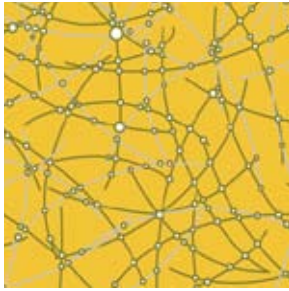

I starten av mitt projekt ritade jag för hand med svarta tuschpennor på vitt papper som jag scannade av, putsade till i Photoshop och byggde ihop till ett mönster. Jag gillar den tydliga närvaron av handen och den pixliga känslan man får. Snart insåg jag att det förmodligen inte alls skulle funka som jag ville på så små ytor som skulle bli synliga på handtagen. Det var av stor vikt för mig att man som konsument fick en stark känsla av att mönstret var noga avvägt och dit placerat och att det inte gav en känsla av att det var "dit kladdat" efteråt, spontant och lite nonchalant som det kan se ut på stolar och bord i högstadieskolor. Jag kände att om man som konsument skulle bli glatt överraskad, måste man snabbt kunna läsa in mönstret och att det var relativt simpelt.

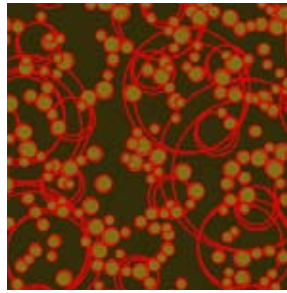

Ett urval av mina mönster

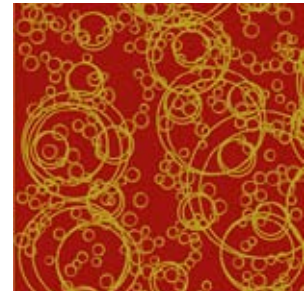
Steve

Eugen

Elsa

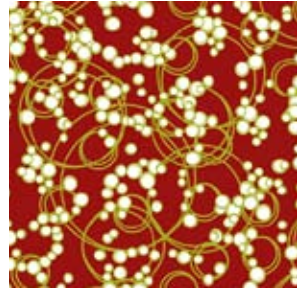
Glenn

Olivia

Casper

Charlie

Olga

Simon

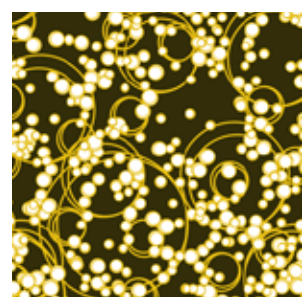
Kaa

Calle

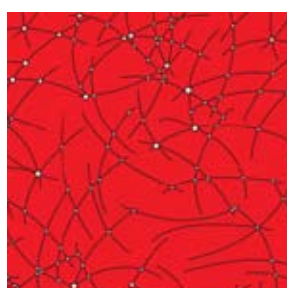
Caesar

Göran

Sara

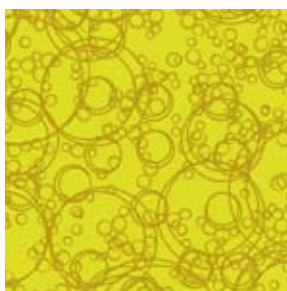
Olof

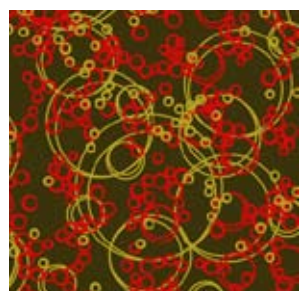
Edvin

Gustav

Erik

Så jag ändrade taktik och gick från pixelerade linjer i Photoshop till vektoriserade linjer i Illustrator för att då istället ta bort så mycket som möjligt utav handens närvaro som jag tror skulle ge det där tonårsnonchalanta uttrycket och istället ge ett mer industriellt och maskintillverkat uttryck. Jag valde också att använda mig mycket utav cirklar, som är lätt för ögat att läsa in, även om inte hela cirkeln är blottad. Cirklar ger också en glädjande känsla och associeras med bubblor, smaker, kolsyra, bubbelpool och skratt. Där kunde jag lätt få in ordet användarglädje och samtidigt variera styrkan i ordet subtilt med olika färgkombinationer för att styra mönstren åt olika kryddassociationer.

Planen var att till slut välja ut tre mönster för vidare bearbetning som höll ihop och innehöll samma ingredienser, samtidigt som de hade lite olika temperatur. Ett lugnt, harmoniskt och lyxigare mönster. Ett lite mer lime, bubbligt, lätt och ljusst glädjande och det sista mönstret skulle vara mer chili-het och kraftfullare.

Färgval

Jag har tidigare tillverkat och sålt regnponchos i olika färger med tryck. Jag fann då att många människor reagerade starkt på mörkblått och guld i kombination. Responsen jag fick var att färgkombinationerna gav en lyxig känsla och gjorde betraktaren nästan lite vördnadsfull. Detta tog jag med i mitt utforskande som en utgångspunkt i mina mönster. Kryddblandningarna fick också ge inspiration till mitt färgval och de olika teperamenten i mönstren. Det var också viktigt för mig att hitta en tydlig kontrast till den svarta färg i det översta ytskiktet (som vanligtvis förknippas med greppytor på kastruller) för att väcka känslor hos konsumenten.

Det första mönstret Edvin

Jag utgick från ordet; "användarglädje" för att ge brukaren en glädjeupplevelse vid matlagning som uppmuntrar till en relation till sina köksverktyg. Dessutom inspirerades jag av kryddorna och guldlinjer mot den mörkblå bakgrunden på den regnponcho jag tidigare gjort.

Jag testade olika storlek och mängd på cirklarna för att få den rätta dynamiken. Den mörka bakgrunden lyfte sirligheten i linjerna och gjorde dem mer svävande och bubblig. Överst i bildytan lade jag fyllda vita cirklar, för att förstärka lättheten ytterligare mot det mörkblå. Jag tyckte att uttrycket blev lite för naivt och hade för tydlig koppling till ölreklam.

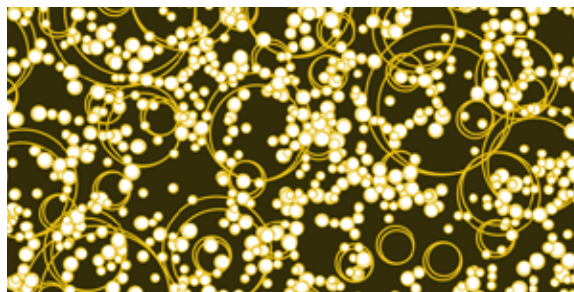
Ett stort antal versioner på denna mönsterbildning prövades, för att undersöka färgernas påverkan och gemensamma uttryck. Bland annat med en klarare röd och en rosa bakgrundsvariant. Den röda med svarta och vita cirklar, upplevdes för kall och hård medans den rosa blev lättare och inte lika dramatisk. Alla versioner lyfte fram de sirliga cirklarna som jag ville. I den version med brun bakgrundsfärg, lyftes mönstrets uttryck med de fyllda vita cirklarna, efter justering i antal cirklar och deras placering på ytan.

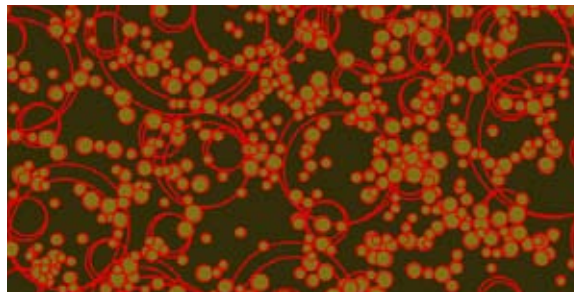
Steve

Edvin

Caesar

Eugen

Olga

Olivia

Jag prövade att vända på färgställningarna och ha en ljusare bakgrund med mörka linjer men även där upplevdes mönstret för hårt och seriöst. Istället fokuserade jag på att testa cirklarnas relevans, om de faktiskt var tvungna att vara hela cirklar för att förmedla känslan av lätthet och glädje.

Mönstren Steve, Saga, Sara och Simon

Jag bröt upp cirklarna till tunna, böjda streck som länkade samman med små fyllda vita cirklar. Jag gjorde mönstret i fyra varianter, två med rosa som bas (Saga och Simon), en med klarröd bas med svarta streck (Sara) och den sista med klargul bas och blandat guld och vita streck (Steve).

Det röda mönstret Sara, blev även det med det svarta för hårt och stickigt. De rosa blev mjukare och det gula lätt och luftigt. Nästan skirt. Jag var orolig för att de tunna strecken i dessa mönster skulle under slitage mistas för repor och därmed tappa hela poängen. Dessutom lärde mig detta test att cirklarna hade den relevans, i det här projektet, som jag tidigare anat. Så jag gick tillbaka till ursprungsmönstren, testade olika färgkonstellationer i skiftande färgtoner för att hitta de temperament jag sökte.

Rapportering

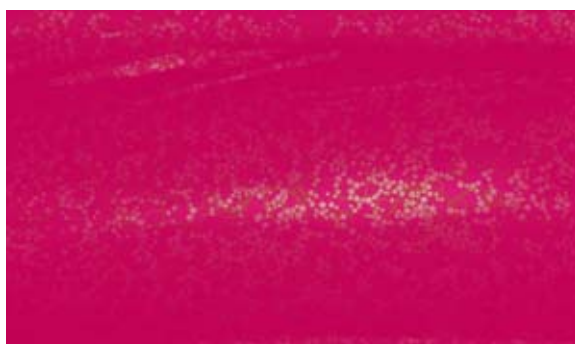
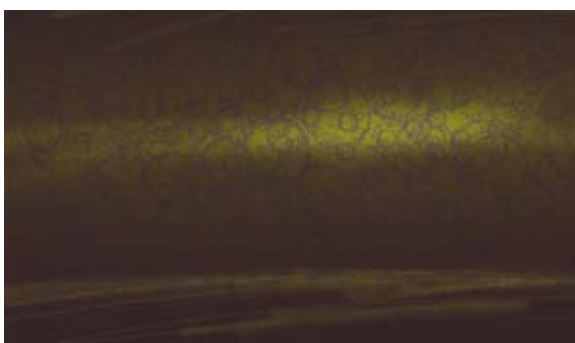
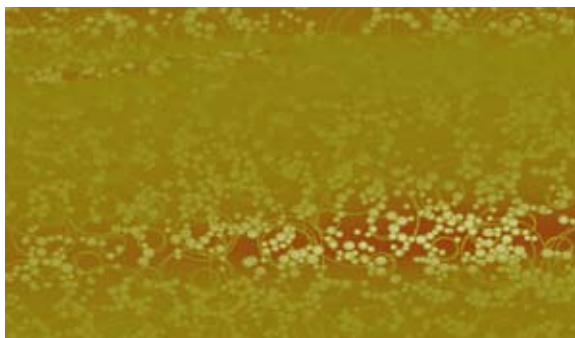
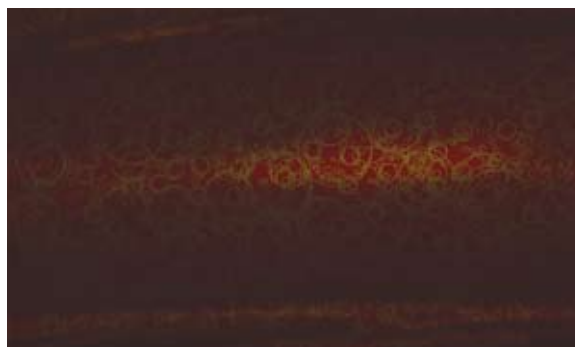
Eftersom jag inte arbetat med tydlig rapportering i mönstren, ville jag testa cirklarnas uttryck i rapporterad form. Det blev först mönstret Olivia med rosa bakgrund och cirklar hopflätade till ett nätliknande mönster i ljusgrått och i en dov, röd ton. Dessa rapporterades på längden och gav ett stiliserat, blomliknande uttryck.

För att få en annan dynamik i mönsterrapporteringen, varierade jag formen i tre röda nyanser och lade det mot en djupröd bakgrund. Det blev en stilig och varmt mönster med en böljande rörelse som fick heta Olga.

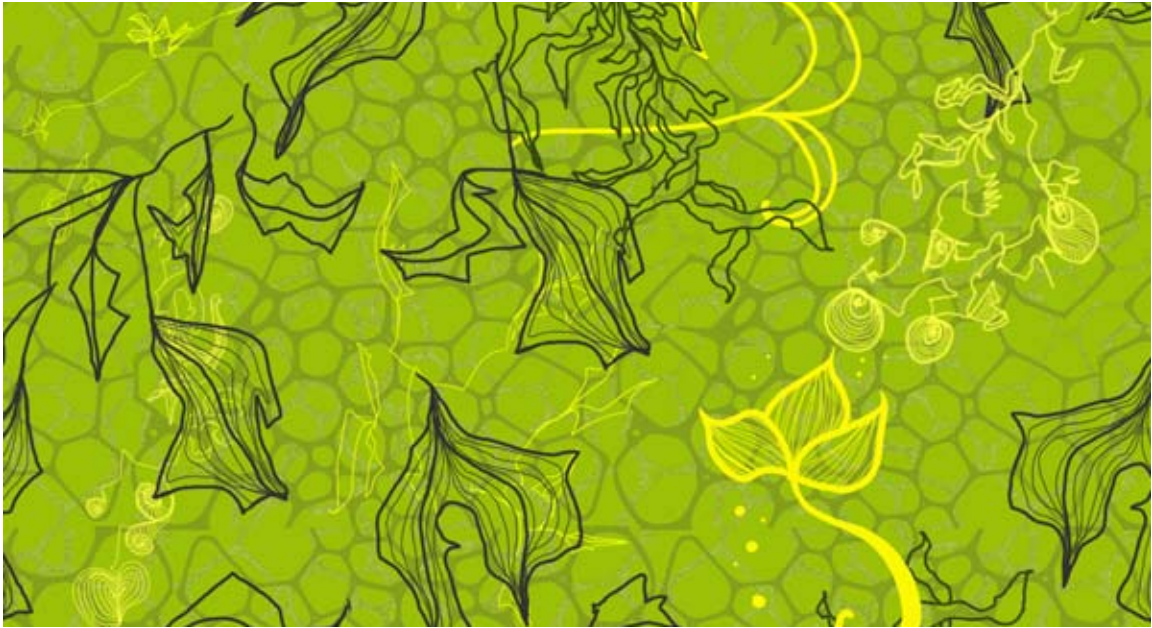
Större ytor

Jag saknade en sorts antagonist för att bekräfta mina upptäckter om att mönstren borde se ut på ett visst sätt för att få det resultat jag var ute efter. Jag ville göra ett mönster anpassat till en större yta med en större nötning och med ett helt annat uttryck. För att ge mig nya insikter om mina mönster under slitage. Det fick mig att gå tillbaka till mitt ursprungssätt att rita mönster på; med pixelbaserade handskisser tvärt emot den stil jag valt att jobba på hittills. Dessa mönster fick ett helt annat uttryck som hade en seriösare och komplexare framtoning med skarpare och taggigare konturer och en mer personlig tyngd. Jag testade detta mönster i olika färgkombinationer och valde sedan ut ett av dem att applicera på en röd stol. Mönstret jag valde ut hade en kraftig rosa bakgrund med gulddetaljer och abstrakta växtligheter.

Photoshoptester

Mönstren till stora ytor

Kaj

Clara

Carro

Att valet föll på en stol, grundade sig i att jag personligen tycker att slitna stolar är vackra och innehåller ett symboliskt värde samt att de ger associationer till läderfätöljer, vars affektionsvärde stiger ju mer de slits.

Ett alternativ till stolen var köksbord som slits på liknande sätt i större ytor, då det används till olika ändamål och oftast inte bara som matbord. Jag ville att en familj skulle känna att de hade en positiv inverkan på sitt bord i sin vardag, där alla individer var en tillgång med sitt egna sätt att använda ytan på. Ett slags släktklenod med minnen från olika händelser genom livet och att det skulle ge ett större affektionsvärde.

Nu kom jag till nästa viktiga fas i undersökningen; hur jag skulle applicera mönstren på ytorna för att kunna utföra mina egna tester på det tänkta uttrycket i ett upplevt slitage. Jag letade efter ett utskriftspapper med en limyta som gick att dubbelkröka. Om jag hade målat mönstret för hand direkt på handtagens yta, skulle det önskade uttrycket helt tappas bort.

Jag använde mig utav ett utskriftspapper med en limyta som det gick att skriva ut i en färglaserskrivare. Det gick inte att dubbelkröka men jag kunde få en snygg utskrift att limma fast på mina provbitar. Jag skrev ut delar av fem utvalda mönster på detta papper, applicerade det på en träpinne som jag lackade över med en gummigråsvart färg. Medans färgen fortfarande var våt, torkade jag bort vissa delar från ytan för att simulera ett slitage och på vissa ställen lackade jag med ett väldigt tunt lager färg, så att mönstret syntes igenom. För att jag inte skulle bli helt låst vid vad jag faktiskt var kapabel att göra själv, gjorde jag tester i Photoshop där jag la in mönstren och gjorde ett fiktivt slitage. Detta gav mig en snabb översikt om hur mönstren kunde tänkas att reagera visuellt med olika färger att nästas fram ur. Dock kändes det relevant att pröva mönstren mer "på riktigt", för att kunna väga in texturen och färgens tjocklek, i helhetsuttrycket.

Vissa mönster har baserats på lätt krökta streck (Steve, Sara, Saga och Simon). Jag var rädd för att det skulle se ut som repor i lacken och inte ha ett så tydligt mönsterflöde men med en starkt gul färg som bas i kontrast till en antracitgrå lack över, blev det en fin kombination. De mönster som innehöll vita partier, (Calle, Caesar, Charlie och Casper) fastnade lacken för hårt på och gick inte att putsa bort utan att mönstret följde med. Jag fick göra ett nytt försök. Den här gången med mönstret på en längre yta mer likt formen av ett handtag och med tre lager klarlack innan den översta ytan med färg lackades på. Jag kände att det var av stor relevans att utföra tester på en form närmare handtagets, för att lättare se mönstrets påverkan i ett mer likt sammanhang och eftersom mönstrens uttryck snabbt förändrades vid slitage av större yta.

Fortfarande fick jag inte ett tillräckligt önskvärt resultat. Formen på träbitarna som jag applicerat mönstren på, gav mig inte associationer till handtag och dess slitage utan snarare till facklor. Dessutom var det svårt att simulera ett slitage med att torka bort den våta lacken. Det såg lätt ut som att jag hade gjort just det, torkat bort något vått.

Jag hade även maskat med maskeringstejp på vissa ställen men de gav för starka kanter och behövde putsas på med våtsandpapper för att mer likna naturligt slitage. Däremot drog jag nyttig erfarenhet om färgernas påverkan på varandra och hur mycket av det blottade mönstret, som skulle kunna läsas in.

Jag bestämde mig för att försöka applicera mönstret i små remsor på ett handtag direkt på en kastrull hur skissartat än resultatet skulle bli. Det skulle ändå säga mig mer om det tänkta resultatet än det jag gjort på mina testbitar.

Först ville jag dock testa fler olika mönster på testbitar

och inte bara i Photoshop som jag gjort hittills. Dessutom ledde testet mig till att också pröva varianter på färg i det översta lagret lack. Jag ville se skillnaden på mönstrets uttryck om det översta lagret färg anpassades till mönstret mer än bara den svarta yta som man vanligtvis förknippar med handtag på köksredskap.

Att applicera mönstren på de befintliga handtagen med hög finish som krav var svårt och jag försökte att inte läsa in för mycket av skarvarna från pappret i min utvärdering av mönstrens uttryck. De flesta av mina kalkyleringar om uttrycket stämde, förutom mönstret Steve, som gav ett skitigt intryck med den svarta färgen och mönstren Olivia och Olga, som jag trodde skulle trivas bra med en röd lack. Istället försvann de nästan helt till min förvåning.

Ett av de "stora" mönstren,(Carro) applicerades på en stekspade för att pröva mina tankar om att det krävdes små och fina detaljer av hög precision, för att fungera visuellt som jag ville. Denna teori stämde bra även om det blev en fin nötning där den rosa färgen blottades under den svarta ytan. Slitaget upplevde jag dock fortfarande negativt laddat.

Mönstret Carro, applicerades på stolen och även detta mönster lackades med klarlack innan jag gick på med en röd lack över hela stolen. Den röda lacken torkades bort på den tänkta sittytan och putsades till för att simulera en tänkt nötning efter några års användande.

Kastrullock med mönstret Edvin

Stekspade med mönstret Carro

Stekpanna med mönstret Caesar

Stekspade med mönstret

Bordskniv med mönstret Caesar

Stol med mönstret Carro

Resultat

Resultatet blev en serie mönster som är tänkta att appliceras på handtag på köksverktyg och lackas över med ett lager färg, för att blottläggas vid slitage och ge ett större affektionsvärde till produkterna. Ett antal mönster med samma ursprung men med olika temperament. Mönstren har, utom två undantag, inga linjära riktningar utan friare och tillsynes slumpmässig placering.

Gemensamma nämnare med mönstren är att de uttrycker glädje, lätthet och sirlighet. De bygger på enkelheten i cirkelformen med olika dynamik och olika antal bildelement. En del av mönstren är av det lugnare och sobrare slaget, en del av det friskare och glättigare och de resterande av ett hetare och temperamentsfullare slag. De har sina tydliga skillnader men har ändå samma ursprung och grunduttryck.

Under slitage påverkas mönstren olika beroende på den övre ytans färg, textur, produktens form och hur ytan nöts. Ett mönster med en övertäckande färg i samma ton som bottenfärgen som i mönstret, tonar bildelementen i mönstret fram och blir mer enhetlig (och i vissa fall lite otydligare) i den visuella uppfattningen av slitaget. I de fall som den övertäckande färgen är avvikande från mönstret eller densamma som något bildelement eller linjefärg i mönstret, upplevs hela mönstret som ett eget skikt som nöts fram. Hur då slitaget fungerar och upplevs, beror på hur färgen harmonierar med mönstrets egna färger.

Exempel

Mönstret Steve, som har en klargul bakgrundsfärg, fick med en antracitgrå, matt lack, den gula färgen att skimra men samma mönster med en matt svart lack, fick mönstret att upplevas smutsigt och dassigt. Slutligen försvann mönstret nästan helt, när den fått en överlack i en gul färg, snarlik mönstrets egna gula nyans.

Mönstret Edvin fick ett fint resultat i antracitgrå, i svart och i guld lack. Den blå färgen lyfter den tunna gulddlinjen i alla testerna och i olika typer av slitage. Dessutom påverkades inte mönstrets framträdande utav handtagets olika bredd och kanternas olika radier. Det var fortfarande tydligt.

Även mönstret Caesar fungerade fint i testerna. Med svart överlack tonades mönsterdetaljerna upp genom lacken på grund av den mörka bakgrunden och med guldlack, lyftes hela mönstret, med bakgrunden, fram. De vita, fyllda cirklarna gjorde upptäckten av mönstret lättare att se.

Eugen reagerade liknande med sin mörkbruna bas under den svarta lacken. Under ett rött färglager lyftes de röda detaljerna fram, blandades med ytan och stökade till det visuella intrycket. De bronsfyllda cirklarna hjälpte också till att tydliggöra mönsterbilden. Utan dem hade mönstret blandats in för mycket i lacken och försvunnit.

Mönstret Olga med sin dova röda färgskala och vita, små prickar prövades först på en träpinne som lackades högblank innan det översta lagret av antracitgrå, matt färg applicerades överst. Den grå ytan lyfte det högblanka mönstret och gav ett fint slitage. Mönstret prövades även med en mörkröd lack som istället tog död på mönstret och det enda man såg var de små vita prickarna.

Olga fungerade bra mot brödknivens rundade egg men fungerade inte alls lika bra på en sån liten yta som på ett bestick. Mönsterbilden är för stor och skulle bli diffus i mindre skala.

Olivia reagerade snarlikt som mönstret Olga. skillnaden var att de ljusa linjerna i mönstret, tydligare bröt fram under kontrastfärgen svart men fick kämpa mer för att upptäckas under den röda lacken.

Förutom denna mönsterkollektion, gjorde jag också en helt annorlunda typ av mönster i tre versioner, (se sida 10) för att praktiskt pröva mina teorier kring vilken typ av mönster som fungerade inom ramarna för det här projektet. Dessa tre mönster krävde en större blottad yta, för att komma till sin rätt och ett av dem applicerades på en stol som test.

Steve

Edvin

Caesar

Eugen

Olga

Olivia

SVAR PÅ FRÅGESTÄLLNINGARNA

Kan jag förlänga produktens livslängd med min idé?

Jag upplever att jag kan förlänga produktens livslängd eller i alla fall den tid då konsumenten värdesätter och använder produkten. Dock kommer naturligtvis detta alltid att påverkas utav produktens kontext och mönstrets associationer till brukaren. Alla konsumenter kommer inte att uppskatta idén, men alla kommer att reflektera över det om så en kort sekund.

Hur stor betydelse har mönstret på uttrycket i det färdiga slitaget?

Jag anser att mönstret har stor betydelse på produktens uttryck eftersom det visar att producenten har tänkt till. En stor anledning till att vi upplever slitage negativt, tror jag är att det blir en slumpmässigt färgkontrast som inte harmonierar med produktens form. Mönstret har ett sådant starkt uttryck i sig självt med sin lätthet och glädje, att det tar över och väcker en positiv känsla hos brukaren.

Uppfattas värdet på slitaget olika beroende på färgkontraster mellan mönstrets färger och den bortslitna ytan?

Värdet på slitaget kommer att påverkas utav mönstret och ytans gemensamma uttryck men jag kan inte säga att värdet gör annat än höjs, då det faktiskt kommer att bli så pass synligt att det uppmärksammas för brukaren. Även om mönstret aldrig skulle uppmärksammas, så har det inte sänkt värdet på slitaget mer än vad slitaget i sig självt redan har gjort.

Livslängden på produkten anser jag, spelar en stor roll för upplevelsen av mitt projekt. Min önskan är att mönstret slits fram efter ett normalanvändande i ca sex mån och sedan är ”färdig slitet” efter tre år. Detta för att mönstrets blottning skall komma som en glad överraskning men samtidigt inte ta för lång tid och sedan sakta nötas fram för att dra ut på upplevelsen. Tiden är naturligtvis relativ till kontexten men jag anger den här tiden för att visa på mitt tänkta tidsflöde. Alltså ser jag att en önskvärd livslängd på produktens funktion, bör vara runt sju år och uppåt. Är det kortare anser jag att man som brukare kan uppleva en besvikelse om produktens funktion fallerar innan mönstret hunnit blottläggas och där med ge lite utav en motsatt effekt än den jag vill åstadkomma.

Slutsatser

Mönstret får väldigt olika slutresultat beroende på hur mycket av det som är blottlagt. Storleken på mönstret, färgkontrasterna och ytans skick, påverkar i hög grad slutresultatet samt produktens livslängd, och noggrannhet. Mönstren skulle kunna ha olika utseende och stil om man vill uppnå olika reaktioner hos konsumenten. Naturligtvis beror mycket också på kontexten som jag inte kan

kontrollera men i mitt utforskande har jag fått de spontana reaktioner utav mina kolleger som jag hoppats på; Glädje, nyfikenhet, glittrande ögon och bubblande leenden. ”Åh vilken godispåse!”

VIDAREUTVECKLING

Min vidareutveckling hade i första hand bestått av att pröva fler färger på det översta ytskiktet med fler nyansskillnader. Naturligtvis hade jag också velat få det producerat och få följa med hela den processen för att få se vad för nya uttryck som kommer fram i andra material, färger och slitage. Då jag inte hann med att testa mina ”slitage” på en konsumentgrupp utan fick lita på mina kollegers spontana åsikter, vore en produktion av mitt projekt också roligt, där det då ingår så många tester och konsumentåsikter.

Vidare hade jag velat pröva principen med helt andra typer utav mönster och det på produkter inom andra områden. Exempelvis; dammsugare, lysknappar, nycklar, betalkort, trapprelingar, olika vred och handtag, vågar, väckarklocka och tangentbord etc.

Stekpanna med mönstret Caesar

Exempel på handtag utan slitage och med. Här nedan ett kastrullhandtag med mönstret Eugen

